

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково–практичної конференції**

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Частина 1. Психолого-педагогічний напрям

**19-20 травня 2010 року
м. Рівне**

ББК 72

УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали III Міжнародної науково-
практичної конференції студентів, педагогів,
психологів та молодих науковців. Частина 1.
Психолого-педагогічний напрям. – Рівне, 2010.– 200 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – канд.іст.наук, проф., ректор – **голова оргкомітету**

Поніманська Тамара Іллівна – канд.пед.наук, проф., проректор з наукової роботи РДГУ – **заступник голови оргкомітету;**

Гон Максим Мойсейович – докт.політ.наук, проф.;

Павелків Роман Володимирович – докт.психол.наук, проф.;

Пальчевський Степан Сергійович – докт.пед.наук, проф.;

Сяський Андрій Олексійович – докт.техн.наук, проф.;

Войтович Ігор Станіславович – канд.пед.наук, доц.;

Воробйова Ірина Анатоліївна – канд.пед.наук, доц.;

Галатюк Юрій Михайлович – канд.пед.наук, проф.;

Галуха Любов Юріївна – канд.іст.наук, доц.;

Каштан Сергій Степанович – канд.техн.наук, доц.;

Максимцев Юрій Романович – канд.фіз.-мат.наук, доц.;

Павелків Віталій Романович – канд. психол. наук, доцент

Черніговець Тетяна Іванівна – канд.пед.наук, доц.;

Черній Алла Леонідівна – канд.політ.наук, доц.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №9 від 29.04.2010р.)

формування у дошкільника життєвої компетентності, вміння орієнтуватися у змінному навколишньому світі, пристосовуватися до нових умов життя, продуктивно та гармонійно взаємодіяти з довкіллям. У названому документі підкреслюється, що за роки дитинства людина оволодіває різними властивостями розуму – одні з яких матимуть значення лише як основа, своєрідна заготовка для майбутнього, інші ж зберігатимуть своє значення для всього подальшого розвитку. До таких його властивостей відносяться образність, логічність, аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація, узагальнення, що є основою критичного мислення.

Питання формування критичного розуму закладене в одному із принципів (самоактивності і саморегуляції) «Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» [4, с.4]. В ньому зазначено, що важливим завданням громадянського виховання є розвиток у дітей критичного мислення, забезпечення здатності усвідомлювати особисту позицію в тих чи інших питаннях, уміння визначати проблеми і знаходити шляхи їх розв'язання.

Враховуючи, що в дошкільному віці, під впливом суспільного виховання формуються важливі підвалини особистості, вважаємо за необхідне започаткувати формування основ критичного мислення вже з вказаного періоду життя людини. Аналіз досліджень вітчизняних та зарубіжних психологів і педагогів свідчить про можливість розвитку в цієї категорії дітей певних рис критичного мислення. Старшим дошкільникам доступні такі мислителні операції, як самостійний здобуток знань, просування від конкретного до абстрактного, здатність до порівняння, гіпотетичних суджень, умовиводів тощо. Такі вікові обмеження, як недостатність абстрактного мислення, наслідуваність, образність та інше – не можуть завадити цьому процесу.

Проте значна частина практиків не готова до розв'язання цих завдань. В діяльності багатьох із них панує монологічна спрямованість, недовір'я до самостійних і, особливо критичних, думок дошкільників, нав'язування дорослими «остаточних» висновків. А природна готовність дітей до підкорення вихователю часто експлуатується на шкоду розвитку самостійності, критичності і незалежності. Це при тому, що вже сьогодні, педагоги змушені думати, як найкраще підготувати вихованців до життя в демократичному суспільстві XXI століття, до успішного навчання у школі, враховуючи, що розумовий розвиток дошкільника вимагає певної суми знань, але не зводиться тільки до цих знань, тому що мислення – процес аналітико-синтетичного, критичного, творчого відображення дійсності. Ось чому об'єктом дослідження обрали здатність дітей старшого дошкільного віку до критичності і самокритичності, до прийняття самостійних рішень, як прояву особливого типу мислення. А його предметом – процес виховання у старших дошкільників, засобами розвивальних ігор, уміння критично мислити, аналізувати і оцінювати світ, відстоювати власну точку зору.

Об'єкт та предмет дослідження дозволили визначити його мету – експериментально-дослідним шляхом довести правомірність поставленого питання та ефективність обраних засобів виховання критичного мислення у старших дошкільників.

Аналіз розвивальних ігор і досвід їх використання в практиці виховання дітей старшого дошкільного віку навів на роздуми про те, що виконання ігрових дій вимагає від дитини взаємодії з довкіллям, здійснення значної кількості перцептивних дій, співставлення і порівняння з сенсорними еталонами, уміння моделювати предмети за певними ознаками, якостями, властивостями, висувати свої ідеї, як припущення, відкидати ті, котрі цієї перевірки не витримали, відмовлятися від уже розпочатих дій, а все це і є проявами особливої якості мислення – його критичності.

Виходячи із цих міркувань, свої дослідницькі зусилля направили на теоретичне обґрунтування проблеми використання розвивальних ігор у вихованні критичного мислення дітей старшого дошкільного віку; виявлення рівня його сформованості у дітей; активізацію засобами розвивальних ігор, процесу формування у старших дошкільників уміння критично мислити; експериментальне доведення ефективності розвивальних ігор як засобу формування механізмів критичного мислення дітей шостого року життя.

Методами теоретичного та емпіричного вивчення проблеми визначили сутність поняття „критичне мислення дошкільника”, зміст, засоби, методи та форми організації процесу його виховання у дітей; апробували відібрані розвивальні ігри в роботі з вихованцями двох (експериментальної і контрольної) груп ДНЗ № 56 м.Рівне.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К.,1999. – 62 с. – С.10.
2. Белкіна О. Критичне мислення учнів початкових класів // Практична психологія та соціальна робота: науково-практичний та освітньо-методичний. – Київ. – 2005. - № 4-5. – С.37-42.
3. Биккулова Г.Р. Развитие критического мышления в контексте медиаобразования // Инновации в образовании. – 2009. - № 3. – С.4-17.
4. Сухомлинська О. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Дошкільне виховання. – 2003. - №2. – С.4-8.
5. Халперн Д. Психология критического мышления. – 4-е изд.международ.изд.. – С.Пб:Питер. – 2000. – 51с

ІНТЕГРАЦІЯ РІЗНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСІБ СЕНСОРНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ

**Корецька Наталія, магістрантка, Горопаха Н.М., канд.пед. наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет**

Сенсорне виховання дітей раннього віку неодноразово ставало предметом наукових досліджень. У численних працях вітчизняних та зарубіжних авторів (Ф. Фребель, Л. Венгер, О. Декролі, М. Монтессорі, С. Тихеева, В. Аванесова, Н. Ветлугіна, Н. Сакуліна, О.Усова тощо) визначено основні завдання та зміст сенсорного виховання у дошкільному закладі; обґрунтовано вибір засобів та методів сенсорного виховання дітей раннього віку.

На кожному етапі дошкільного дитинства завдання і зміст сенсорного виховання конкретизують його загальну мету. Останні наукові дані свідчать про можливість формування у дітей перших років життя тонких диференційовань предметів різної форми, розміру, кольорів та їх відтінків. Тому сенсорне виховання слід починати ще з раннього віку, щоб використати природні можливості дитини [3].

У сучасних програмах навчання і виховання дітей у дошкільних закладах, як правило, не виділяється розділ «Сенсорне виховання». Завдання його реалізуються в інших розділах, де розглядається мовленнєвий розвиток дітей, ознайомлення з навколишнім, розвиток продуктивних видів діяльності. Вихователь ставить конкретні завдання і визначає способи їх реалізації (заняття, дидактична гра, трудове завдання тощо) відповідно до віку дітей, рівня їх сенсорного і розумового розвитку. Важливим засобом сенсорного виховання є навчання у різних видах діяльності, зокрема, у ігровій, предметній, і образотворчій діяльності тощо. Кожен з цих видів діяльності має власні специфічні можливості для розв'язання завдань сенсорного виховання дітей раннього віку, які, на нашу думку, значно зростають за умови інтеграції різних видів діяльності. Це припущення ми зробили, спираючись на розуміння значної ролі інтеграційних процесів у розвитку дитини, доведеної сучасними психолого-педагогічними дослідженнями. Зазначимо, що глибоке обґрунтування необхідності інтегрованого підходу до навчання зробив основоположник вітчизняної педагогіки К. Д. Ушинський, який стверджував, що, окрім спеціальних понять, які належать окремим наукам, є поняття, спільні для багатьох, а деякі – й для усіх наук. Дидактично обґрунтувавши інтеграційні зв'язки, він вважав, що розумна система дає можливість мобілізувати знання в певній ситуації та використати їх у практичній діяльності. «Тільки система дає нам реальну владу над нашими знаннями. Голова, наповнена уривчастими безладними знаннями, схожа на комору, в якій таке безладдя, що і сам господар нічого не знайде», – писав він [4].

Ідея інтеграції змісту дошкільної освіти за сферами життєдіяльності дитини зумовлена концептуальними положеннями Базового компонента дошкільної освіти в Україні [2]. Інтеграція розглядається як один з провідних педагогічних принципів сучасними науковцями, зокрема, авторами Базової програми розвитку дітей дошкільного віку «Я у Світі» [1]. «Цілісність знань дошкільників формується завдяки їх інтеграції на основі спільних для всіх сфер життєдіяльності понять та застосуванню методів і форм навчально-виховної роботи, спрямованих на їх об'єднання», – зазначає О.Л. Кононко [1].

Для розв'язання завдань сенсорного розвитку дітей третього року життя інтегрувати доцільно ті види діяльності, до яких малюки включаються найприродніше: гру, предметну та продуктивну діяльність. Їх варто поєднувати з тими новими видами діяльності, які трирічні малюки лише починають опановувати: образотворчою та трудовою діяльністю, експериментуванням тощо. Змістом інтеграції найкраще обрати природу, оскільки саме взаємодія зі світом природи передбачає широкі можливості для всі названих видів діяльності дітей.

Досліджуючи проблему сенсорного виховання дітей третього року життя, ми припустили, що у процесі пізнання природи здійснюється таке важливе завдання сенсорного виховання, як формування у малюків вмінь використовувати сенсорні еталони та орієнтуватись на сенсорні ознаки об'єктів природи для розуміння та пізнання їхніх внутрішніх ознак. Ефективними при цьому виявляються ті методи, які вимагають включення у пізнання природи всіх органів чуттів, здійснення значної кількості перцептивних дій, використання сенсорних еталонів, вправляють дітей у співставленні зовнішніх ознак об'єктів та їх внутрішніх властивостей (спостереження, трудові доручення, нескладні досліди, дидактичні ігри та вправи, моделювання з допомогою іконічних моделей тощо). Важливо, що, як довело наше дослідження, організація таких методів є найбільш ефективною саме за умови інтеграції різних видів діяльності в природі (гри, праці, експериментування, художньої діяльності тощо).

Основною формою інтеграції різних видів діяльності малият були інтегровані заняття, які проводилися щотижня, замінюючи одне із предметних занять (з ознайомлення з природою, сенсорного виховання, малювання, ліплення чи мовленнєве заняття). Періодично інтеграцію різних видів діяльності здійснювали і під час прогулянок на майданчику дошкільного закладу.

Наше дослідження підтвердило, що інтегрувати різноманітні види діяльності трирічних малюків допомагають ігрові вправи, підібрані таким чином, щоб ігрові завдання у них передбачали включення дитини до 2-3 видів діяльності одночасно. Наведемо для прикладу ігрові вправи, розроблені нами на основі дидактичних ігор, опублікованих у різноманітних методичних посібниках для вихователів.

Уже на констатувальному етапі дослідження ми використали низку діагностичних ігор для того, аби виявити рівень розвитку сенсорних здібностей дітей третього року життя: «Знайди подібне», «Квіти», «Фрукти», «Впізнай на смак та запах», «Погодуй тваринку», «Чарівна торбинка». Так, наприклад, за допомогою ігрової вправи «Знайди подібне», можна виявити рівень уявлень дітей 2-3 років про основні сенсорні еталони форми (трикутник, круг, квадрат) та кольору (жовтий, зелений, червоний), а також уміння співвідносити з сенсорними еталонами ознаки природних об'єктів. Стимульним матеріалом для цього завдання можуть слугувати 3 геометричних фігури різного кольору і форми: кружечок жовтого кольору, трикутник зеленого, квадрат червоного кольору та набір картинок, на яких були зображені різноманітні об'єкти природи. Дитина з цих трьох фігур має обрати ту, яку їй називають, наприклад, жовтий кружечок, зелений трикутник тощо, а потім серед запропонованих картинок знайти ту, зображений на якій об'єкт подібний до геометричної фігури за формою та кольором.

Завдання «Квіти» спрямоване на те, щоб виявити, чи орієнтується дитина у величині предметів, чи відрізняє найбільший і найменший предмет, чи вдало дитина підбирає кольори для розфарбовування квітів. Крім того, ця діагностична вправа дозволяє зробити певні висновки про наявність у дитини інтересу до зображувальної діяльності, оцінити її вміння малювати олівцем. Для цього дітям пропонується аркуш паперу, на якому намальовані квіти. Ставиться запитання: «Яка квітка найвища?» Дитина має показати її і розфарбувати у червоний колір. Далі дитину запитують: «Яка квіточка найнижча?». Дитина має показати її і розфарбувати у жовтий колір.

Ігрове завдання «Фрукти» можна використати для того, аби виявити рівень знань дітей про фрукти, зокрема їх сенсорні ознаки (колір, форму, смак тощо). Стимульним матеріалом для цього завдання є малюнок на якому зображені фрукти (яблуко, вишня, слива, груша, виноград). Отримавши його, дитина повинна: 1) назвати фрукти, які намальовані; 2) розфарбувати їх 3) розказати, які ці фрукти на смак та на дотик.

Дидактична гра «Впізнай на смак та запах», має на меті виявити рівень уявлень дітей про овочі та фрукти, їх смакові якості та інші сенсорні властивості. Стимульним матеріалом до гри є шматочки сирової моркви, капусти, цибулі, яблука, апельсина, банана, вареного буряка та картоплі. Дитина повинна із заплученими очима понюхати та скуштувати шматочок овоча (фрукта), сказати, що вона скуштувала і який його смак. Про деякі овочі та фрукти дитину можна додатково запитували, якого вони кольору та форми.

Ігрова вправа «Погодуй тваринку» спрямовується переважно на виявлення знань дітей про свійських тварин, зокрема, вміння впізнавати їх за зовнішнім виглядом, по звуконаслідуванню; знання того, чим харчуються свійські

тварини тощо. Стимульний матеріал до цього завдання є зображення тварин (кіт, собака, корова, курка, півень, свиня, кролик), паперові ширмочки-будиночки для тварин та картки із зображенням їжі для домашніх тварин, зібрані у «Чарівну торбинку». Хід гри такий. В різних частинах кімнати експериментатором влаштовуються «будиночки» для тварин, у яких за ширмочками заховані відповідні картинки. Дитині повідомляється, що всі тварини заховались у своїх будиночках і вийдуть лише тоді, коли вона відгадає, хто де живе. Для цього потрібно підійти до будиночка і запитати «Хто тут живе?», а тваринка з будиночка подасть голос. По голосу її потрібно упізнати. У разі правильної відповіді експериментатор приймає ширмочку, а малюнки розкладають на столі. Після того, як усі тварини зібрані на столі, дорослий пропонує дитині погодувати тварин і показує «Чарівну торбинку», у якій схована їжа для тварин. Дитина повинна діставати із торбинки картки, називати, що на них зображено і хто з тварин любить їсти цю їжу, «пригощати тварин».

В подальшому кожна з діагностичних вправ з відповідними доповненнями використовувалася як навчальна. Наприклад, вправа «*Знайди подібне*» була доповнена завданням з аплікації: дітям пропонували наклеїти відповідну геометричну фігуру на картку з малюнком, де зображено природний об'єкт подібної форми. Ігрова вправа «*Впізнай на смак та запах*» доповнювалася завданнями типу «приготувати салат, вінегрет», «зварити компот» для пригощання ляльок тощо.

Підсумовуючи, зазначимо, що успіх сенсорного виховання дітей третього року життя безпосередньо залежить від того, наскільки перед дітьми відкриваються можливості практично пізнавати навколишній світ, зокрема світ природи у всій його багатогранності та різноманітності.

Література

1. Базова програма розвитку дитини «Я у Світі» / Науковий редактор і упорядник О.Л.Кононко. – К., 2008. – 403 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К., 1999. – 62 с.
3. Поніманська Т.І. Основи дошкільної педагогіки: Навч. Посібник. – К.: Абрис, 1998. – 448 с.
4. Ушинский К.Д. Избранные педагогические произведения. – М.: «Просвещение», 1968. – 555 с.

ЗМІСТ, ФОРМИ Й МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ

Костолович М.І., викладач

Рівненський державний гуманітарний університет

Краєзнавча галузь знань як принцип виховання має унікальну можливість комплексного формування особистості, через наступність різноспрямованого історичного, адаптаційного досвіду проживання людини у визначеному ландшафті. Залучити учнів до краєзнавчих досліджень можливо тільки тоді, коли правильно сформулювати виховні і наукові задачі, використовуючи сучасну методологічну основу, особливо під час організації і проведення підліткових краєзнавчих заходів, експедицій, конференцій, конкурсів тощо.

Розвитку творчого потенціалу підлітків, на наш погляд, може сприяти використання структури навчального матеріалу і спеціально організована взаємодія видів активізації пізнавальної діяльності з опорою на систему узагальнених наочних орієнтирів, визначених педагогічних умов та розроблених організаційних форм, методів та принципів навчання. В процесі розвитку склалося державне, шкільне та суспільне краєзнавство. Сутність шкільного краєзнавства полягає у всебічному вивченні учнями в навчально-виховних цілях визначеної території свого краю за різними джерелами, і головним чином, на засадах постійних спостережень під керівництвом вчителя.

Потрібно відзначити, що в шкільному краєзнавстві виділяють навчальне краєзнавство (його зміст визначається навчальною програмою) і непрограмове краєзнавство, задачі і зміст якого визначаються відповідно до плану виховної роботи школи. Деякі види робіт, які пов'язані з навчальним краєзнавством, можна проводити як в класі, так і за межами школи, наприклад на географічному майданчику або під час екскурсії. Зауважимо, що у непрограмованому краєзнавстві підлітки беруть участь на добровільних засадах. За визначених умов можливі такі види діяльності, як туристичні походи, шкільні експедиції та ін.

В умовах навчання значну увагу слід надавати краєзнавчому принципу, який дає змогу будувати виклад навчального матеріалу дисциплін природничого циклу відповідно з дидактичним принципом: «від відомого до невідомого», «від близького до далекого».

Краєзнавство дає змогу пов'язувати більшість питань різних дисциплін між собою і використовувати їх для практичних цілей. Наприклад, такий міжпредметний зв'язок може бути реалізованим під час картографування своєї місцевості, коли у процесі вирішення багатьох питань залучаються знання із математики, біології, хімії, історії та інших предметів. Незаперечним є факт, що одночасно з географічними дослідженнями відбувається ознайомлення з історичними об'єктами рідного краю. Впровадження краєзнавчого принципу у викладанні дисциплін природничого спрямування допомагає пов'язати теоретичні знання, які здобуваються на уроках, із практичним застосуванням, наприклад: метеорологічні спостереження для сільського господарства, спостереження за режимом річки, збір цілющих рослин для аптек тощо.

Навчальну і навчально-практичну краєзнавчу діяльність можна здійснювати в словесно-слуховій формі обміну інформацією, у вигляді зорової форми подання навчальної інформації й у вигляді практичної навчальної діяльності між учителем й учням. Необхідно відзначити, що єдиним джерелом знань учнів може бути їх власна діяльність, оскільки розумова і фізична діяльність учнів, керована педагогом, може здійснюватися різними способами і по-різному організовуватися.

Краєзнавча робота в загальноосвітній школі передбачає використання різних форм, методів і принципів активізації творчої активності підлітків. Визначальними є методичні схеми і рекомендації з вивчення краєзнавчих об'єктів, екскурсії до краєзнавчого музею, в природу, на виробництво, тематичні розповіді екскурсовода і керівника факультативу, навчально-практичні, лабораторні заняття (вивчення документів, архівних матеріалів з історії краю), зустрічі з відомими людьми рідного краю, краєзнавцями, робота в архіві, тематичні походи й експедиції, конференції з історії краю, організація книжкових тематичних виставок і занять з бібліографії краю, робота з краєзнавчими текстами, дидактичні ігри з краєзнавства, ярмарки народних пісень, приказок, предметів побуту.

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ НАПРЯМ

Hal Rice, M. Sue Sroda. A Brief History of CTLT at Murray State University	3
Shankovs'ka Vasylyn, Zubilevych Maryna. The training of bachelors at humanitarian university departments in the USA and Great Britain	3
Абібуллаєва С. М. Наукові підходи до вивчення педагогічного мислення в контексті професійного становлення особистості майбутнього вчителя	4
Андронович Л.Н., Дубинина Д.Н. Разнообразие приемов обучения пересказа литературных произведений как средство повышения эффективности формирования у дошкольников связной речи	7
Бакшиш Евеліна, Заредінова Е. Р. Підготовка вчителя до особистісно-орієнтованого виховання молодшого школяра	8
Баланович Ганна, Белешко Д.Т. Розробка методичного посібника: Курс за вибором «Подільність цілих чисел»	9
Баранова С. Н, Стреха Е.А. Ознакомление старших дошкольников с организмом человека в процессе дидактических игр	11
Бекирова Адиле Рустемовна Особенности формирования основ гражданской культуры младших школьников в школах автономной республике Крым	12
Бенедюк Т.М., Зайченко Ю.А., Твердохліб І.А. Використання комп'ютера на уроках математики	15
Берник Іванна, Янцур М.С. Формування професійної спрямованості учнів основної школи з врахуванням соціонічних типів особистості	17
Блащинская И. А. Состояние владения старшими дошкольниками словарем русского и белорусского языков в ситуации близкородственного двуязычия.	18
Богданова Ганна, Ротерс Т.Т. Інтерактивні технології навчання вчителів фізичної культури у післядипломній педагогічній освіті	20
Бородач Татьяна, Дубинина Д.Н. Обогащение и активизация словаря детей дошкольного возраста	21
Бородич Ирина, Горбатова Е.В. Использование книжной иллюстрации как средства развития творчества у детей дошкольного возраста	21
Вербець Олександр, Тарасенко В.І. Соціально-психологічні проблеми поглиблення якості освіти	22
Вербіцький П.М., Кирильчук Ю.В. Методика розвитку технічних здібностей в учнів на заняттях з професійного навчання (за професією токаря)	23
Войтик Т. П., Стреха Е.А. Организация игр с природными материалами детей младшего дошкольного возраста в практике работы дошкольных учреждений	25
Войтович І.С. Використання форумів у педагогічній діяльності.	25
Войтович Оксана Формування міжпредметних компетентностей учнів ЗОШ	27
Галатюк Михайло Дидактичний зміст навчально-пізнавальної компетентності у шкільній освіті.	28
Галатюк Тарас Формування навчальної діяльності у процесі з розв'язування фізичних задач.	30
Ганжа М. Проектування функціональної моделі естетичного виховання молодших школярів засобами дизайну	31
Гаюк Андрій, Сингаївський Д.В. Використання інтерактивних аудіовізуальних засобів у процесі трудового навчання старшокласників	33
Гладун Тетяна Індивідуалізація навчання учнів засобами інформаційних технологій.	34
Гнедко Наталія, Белешко Д.Т. Основні принципи реалізації допрофільної підготовки.	36
Гомонай Іванна, Дичківська І.М. Принципи добору матеріалу з народного декоративно-прикладного мистецтва для роботи з дошкільнятами.	37
Гордєєва Ольга, Вербець В. В. Проблеми підготовки педагогів-балетмейстерів дитячих хореографічних колективів у вищих навчальних закладах.	39
Горобець Т. В. Сучасні технології зі слухання музики в дошкільних навчальних закладах у контексті підготовки до практики студентів педагогічних коледжів.	40
Давидюк Людмила, Янцур Л.А. Формування у дошкільників інтересу до декоративної діяльності за мотивами українських народних промислів.	43
Дмитришина Надія Національне виховання в українській педагогічній думці.	45
Єфремов С.В. Здійснення професійно спрямованої науково – дослідної роботи студентів у наукових гуртках у позааудиторний час у вищих навчальних закладах України у 80–90 роки ХХ століття.	46
Заблюцька Ірина, Гроть Л. В. Особливості навчання монологічного мовлення школярів в середній ЗОШ.	47
Заредінова Е.Р., Алієва Е.Н. Характеристика інноваційних технологій як засіб формування творчої активності учнів.	48

Заячківська М.В. Виховання дітей старшого дошкільного віку в різновікових групах: сучасні теоретико-методичні підходи.	51
Зінченко П.А., Твердохліб І.А. Використання мультимедійних технологій в навчальному процесі під час повторення навчального матеріалу.	52
Зиядинова Рияна, Заредінова Е.Р. Подготовка молодых педагогов к работе с одаренными детьми.	54
Зубілевич М.І., Концимал І.П. Особливості впровадження проектно-методики на уроках англійської мови на початковому ступені навчання в ЗОШ.	55
Зубілевич М.І., Павлуш Наталія. Сугестопедичний підхід до процесу викладання іноземної мови у середній ЗОШ на старшому етапі навчання.	57
Івашенко А.А., Твердохліб І.А. Основні етапи розвитку та використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання.	58
Карпович О. А., Стреха Е. А. Методика ознакомления детей старшего дошкольного возраста с лекарственными растениями.	60
Кашицька Ольга, Малиновська Н.В. Виховання економічної культури у дітей старшого дошкільного віку.	61
Кирильчук Зоряна, Суржук Т.Б. Роль текстологічних знань у навчанні молодших школярів зв'язних висловлювань.	63
Кіась Аліна, Долинська Л.В. Формування ефективних копінг-стратегій вчителів активними соціально-психологічними методами навчання.	64
Козаченко І.А. Основные характеристики содержательно-процессуального подхода в учебном процессе.	66
Коломієць Н.М. Концепція та засоби особистісно зорієнтованого підходу у навчанні іноземних мов.	68
Колтович О.В., Стреха Е. А. Экологическая сказка как средство формирования экологических представлений у детей старшего дошкольного возраста.	69
Конько Юлія, Самсонок Н.Ф. Критичне мислення – основа формування особистісної позиції дошкільника.	70
Корецька Наталія, Горобаха Н.М. Інтеграція різних видів діяльності як засіб сенсорного виховання дітей третього року життя.	71
Костолович М.І. Зміст, форми й методи активізації творчого потенціалу підлітків у процесі краєзнавчої роботи.	73
Кравчук Тетяна, Павлова Н.С. Сучасні інтерактивні технології у процесі навчання інформатики.	74
Красько Надія, Малиновська Н. В. Педагогічні умови формування усвідомленого ставлення старших дошкільників до своїх прав та обов'язків.	75
Круглик О. В., Коваль В.В. Методика формування методів наукових досліджень у процесі вивчення математики.	77
Крук Сергій Іванович, Козяр Михайло Миколайович. Педагогічні умови формування толерантності у особового складу підрозділів з надзвичайних ситуацій.	79
Кучмистенко Е.Л., І.В.Житко. Взаимодействие детского сада и семьи в процессе математического развития детей старшего дошкольного возраста.	79
Левченко Діна, Тарасенко Г.С. Роль мистецтва у формуванні екологічної свідомості особистості: аксіологічний аспект.	81
Логвинюк Наталія, Бляшевська А. В. Інтерактивні технології формування професійно спрямованої іншомовної комунікативної діяльності майбутніх економістів.	83
Лотоцька Інна, Вербець В.В. Проблеми діагностики соціального потенціалу студентів.	83
Мазурок Оксана, Михальчук Н.О. Педагогічні умови формування професійної компетентності в майбутніх вчителів іноземних мов.	84
Малишевська С., Сингаївський Д.В. Формування профорієнтаційних знань учнів 8-9 класів в процесі трудового навчання з використанням ігрових методів.	86
Матвеєнко А. Н., Стреха Е. А. Народные приметы как средство ознакомления детей старшего дошкольного возраста с природой.	87
Мащенко Вікторія, Суржук Т.Б. Формування мовленнєвої здібності учня початкових класів.	87
Менумерова Фериде, Заредінова Э.Р. Специфика педагогического общения учителя.	90
Мисник С.А., Стреха Е. А. Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с птицами ближайшего природного окружения.	91
Мойсюк Русана. Гендерні аспекти виховної діяльності релігійних організацій західної України початку ХХ століття.	92
Мусаєва З.Р. Педагогические условия приобщения детей старшего дошкольного возраста к народным традициям средствами этнографической культуры.	94
Мустафаєва З.И. Эффективные формы взаимодействия дошкольного учреждения и семьи в процессе физического воспитания дошкольников.	96
Ніжегородцев В., Грищенко Г.О. Формування вмінь та навичок у навчально-дослідній роботі	

студентів курсу спеціального фізичного практикуму.	97
Нечай С.П. Нові пріоритети моделі музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів.	98
Носяр О.В., Янцур Л.А. Формування художнього образу в образотворчій діяльності старших дошкільників.	100
Облівач Аліна, Заредінова Е.Р. Засоби навчання нового покоління запит сучасної освіти.	101
Остапчук Вікторія, Бігунова С.А. Використання інтерактивних технологій на молодшому етапі загальноосвітньої школи при вивченні англійської мови.	102
П'янкowska Інна, Голубєва М. О. Провідні тенденції європейської освіти у підготовці учителів у ВНЗ Німеччини.	103
Павелків К.М. Загальна і професійно-педагогічна культура вчителя: сутність та специфіка.	105
Павлова Н.С. Формування компетентної особистості через впровадження у процес навчання веб-квестів.	107
Пічурова Катерина, Сварковська Л.А. Характеристика рухової активності дітей третього року життя.	108
Поліщук Валентина, Кирильчук Ю. В. Формування знань учнів 8-9 класів на заняттях трудового навчання з використанням нетрадиційних уроків.	109
Поліщук Н.В. Особливості реалізації дидактичних принципів при викладанні курсу „Технологічне обладнання харчової промисловості та його експлуатація”.	110
Попчук Олена. Формування професійної культури майбутніх документознавців засобами педагогічних інновацій.	113
Ребенок Е. А., Заредінова Э.Р. Технологія інтерактивного навчання.	115
Романович Ольга, Косарева О. І. Педагогічні умови формування гендерних ролей в процесі соціалізації дітей старшого дошкільного віку.	117
Руль Анна, Янцур М. С. Формування професійних намірів в учнів старшої школи в процесі трудового навчання на основі індивідуального підходу.	118
Русин В., Дичківська І.М. Рухливі ігри як засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку.	120
Савенюк Тетяна, Белешко Д.Т. Методика навчання студентів математичних спеціальностей загальним методом розв'язування планіметричних задач.	120
Семерня О. М., В.В.Пака. Інформаційні підходи організації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників з фізики.	122
Семещук Андрій, Янцур М.С. Використання сучасних інформаційних технологій в процесі графічної підготовки молодших спеціалістів технічного напрямку.	126
Сергеева Е.В., Нога И.В. Создание и апробация электронного учебника «Информационные технологии в биологических исследованиях».	127
Смайлова А.С. Розвиток в учнів інтересу до вивчення іноземної мови засобами проблемних завдань.	128
Соломонян Наїра, Косарева О.І. Педагогічні умови формування позитивного я-образу у дітей старшого дошкільного віку.	131
Суботюк Валентина. Проблеми екологічного виховання особистості в історії шкільної освіти і педагогічної думки.	132
Сьох Я. В., Коваль В. В. Методика організації та проведення позакласної роботи у класах з поглибленим вивченням математики.	134
Ткаченко Юлія, Стучинська Н.В. Контроль знань та вмій студентів вищих медичних навчальних закладів засобами інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі вивчення фізико-математичних дисциплін.	135
Тригуб Любов Михайловна. Педагогические аспекты формирования коммуникативной компетентности дошкольников в условиях двуязычия.	137
Тульська Оксана. Самовдосконалення як один із шляхів формування професійної культури майбутніх екологів.	138
Усенко Роман Станіславович. Формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів.	140
Устінова Вікторія, Засєкіна Т.М. Особливості критичного мислення як методу навчання в сучасній школі.	141
Федорчук Юлія, Бігунова С. А. Шляхи підвищення швидкості ознайомлювального читання англійською мовою.	142
Фирсова Н., Воловик А.К. Глобализация европейской системы высшего образования.	143
Філіппова Лариса. Методика проведення лекційних занять з хімії для студентів фармацевтичної галузі.	144
Хайруллаева Диляра Энверовна. Теоретические основы ознакомления дошкольников с изобразительным искусством в процессе посещения музея.	146
Харкавців Ірина, Ковальчук В. Ю. Застосування нових інформаційних технологій і засобів навчання як один із напрямів розвитку педагогічної творчості.	148

Хоронжевський О.М. Температурно-повітряний режим навчальних майстерень та гігієнічні вимоги.	150
Чудюк Галина, Вербець В. В. Формування морально-етичного потенціалу студентів в контексті особистісно орієнтованого виховання.	151
Шевцова Наталья Пантелеевна. Педагогическая оценка эмоционального состояния дошкольников в процессе индивидуального подхода.	153
Шкловчик О.А., Стреха Е.А. Экологическое воспитание детей старшего дошкольного возраста в процессе реализации метода проектов.	155
Шкопителько Сільвія, Поніманська Т.І. Педагогічні умови формування здорового способу життя у дітей дошкільного віку.	156
Шурин Олена. Гуманістична поведінка як невід’ємна особистісна риса майбутніх учителів.	157
Юрчук Олексій, Поніманська Т.І. До проблеми наступності у фізичному вихованні старших дошкільників та молодших школярів.	158
Аджалимова Э. Р., Харахады С.И. Психофизиологические механизмы овладения чтением.	159
Адаманова Ельзара, Заредінова Е.Р. Зміст та сутність поняття «інтерес» у психолого-педагогічній літературі.	161
Багай Б.М., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку Я-концепції молодшого школяра.	162
Бакал Анатолій. Подолання психологічних бар’єрів як передумова успішної діяльності майбутнього фахівця.	163
Богушевич Татьяна, Горбатова Е.В. Развитие творческих способностей старших дошкольников в условиях кружковой работы.	164
Грицай Яна, Бушусв Т.В. Развитие Я-образу профессионалу на этапе фахової підготовки.	165
Гріньова О.М. Теоретичний аналіз проблеми української ментальності в психологічній літературі.	166
Дук Н.И., Шебеко В.Н. Формирование мотивации двигательной активности дошкольников в условиях игровой деятельности.	167
Илькова Н. В. Развитие познавательных возможностей младших школьников.	168
Карнаух Володимир, Савуляк В.О. Вживання підлітками слабоалкогольних напоїв як чинник формування адикцій.	169
Касаткіна О.В. Психолого-педагогічні умови формування мотивації досягнення студентів на заняттях іноземної мови.	170
Кислинська Ганна, Дейниченко Л.М. Особливості прояву адаптивності студентської молоді залежно від релігійних орієнтацій.	172
Кравцов О.Г. Мотивационной тенденции к агрессии как фактор деливентго поведения несовершеннолетних правонарушителей.	173
Кулаков Р.С. Психологічні аспекти та бар’єри професійного самовизначення у ранньому юнацькому віці.	174
Лабінська С.М. Розвиток рівня домагань підлітків залежно від типу сімейних відносин.	176
Мазорчук І., Павелків В.Р. Теоретико-методологічні аспекти дослідження агресії та агресивності.	177
Майнінна І.Н. К вопросу о проблеме оценки глубинных индивидуально-психологических характеристик восприятия человека по выражению его лица.	178
Максимов А.А. Компьютерно-игровая зависимость сквозь призму неклассической психологии.	178
Марчук В.А., Павелків Р.В. Психологічні особливості розвитку особистісної рефлексії в пізнавальній діяльності підлітків.	179
Майнінна І.Н. Новый подход к изучению личности: связь экзистенциальных и индивидуально-психологических характеристик личности.	181
Ожоганич М.М., Михальчук Н.О. Складові комунікативної компетенції старшокласників.	182
Отич Дарія, Бушусва Т.В. Психологічна сутність копіngu.	183
Павелків В.Р. Теоретичний аналіз психології агресії та агресивності у зарубіжній літературі.	183
Палагнюк В., Ямницький В.М. Професійна адаптація викладача-початківця педагогічного ВНЗ як психологічна проблема.	185
Ренке Сергій Олександрович. Образ професійного психолога в свідомості студентів.	186
Рябкіна О.К., Пов’якель Н.І. Гендерні особливості формування конфліктної компетенції в юнацькому віці.	188
Сейдаметова С.И. Особенности личности и качество жизни больных в травматологии и ортопеди.	189
Серко Володимир, Руденко Н.М. Психологічні умови розвитку конфліктологічної компетенції студентів.	191
Ходин Виктор, Гордеюк О.В. Влияние внутрисемейных факторов на формирование личности старшего ребенка.	192
Хомич Іванна, Павелків Р.В. Особливості формування ставлення до свого Я в учнів молодшого шкільного віку.	193
Шабалина Виолетта, Бежанова Н.Л. Критериальная характеристика уровня сформированности общеучебных интеллектуальных умений младших школьников на уроках чтения.	194
ЗМІСТ.	197

Наукове видання

„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ”

**Матеріали IV Міжнародної
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців**

**17–18 травня 2010 року
м. Рівне**

Відповідальний за випуск –
Комп'ютерна верстка –

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 32. Замовлення № 97 /1. Тираж 300 прим.

*Віддруковано засобами оперативної поліграфії ПП Самборський І.О.,
вул. Толстого, 3, м. Рівне, Україна, 33028.*